

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

refert, quod ad Christum scripserit, ut veniret & curaret ipsum, sed respondit Christus, sibi Hierosolymis adimplenda esse omnia, quorum gratiâ missus sit, & tunc ad patrem redeundum. Sed post ascensionem suam ad cœlos missurum, aliquem ex discipulis, qui passioni ejus medeatur, vitamque & ipsi & omnibus domesticis suis præstiturus sit. Hæc provincia postmodum Iudæ Thaddæo demandata est, qui Edessam profectus Regem Abgarum promissioni in literis Christi sibi factæ firmiter credentem sanavit, & prædicatione Evangelii multis miraculis confirmata tum Regem tum subditos ad lucem veritatis adduxit.

Nos consuetum & prælectum Evangelii ordinarii textum ad manus sumemus, & duas partes tractabimus, ut sunt

- I. *Dilectionis præceptio.*
- II. *Persecutionis prædictio.*

J. J.

EXEGESIS.

IN V. T. Levitis mandatum fuit, ut ignis in altari semper arderet, Lev. 6. vers. 12. Ignis charitatis symbolum est, quæ in ara cordis nostri semper ardere debet. Hæc delectatur Dominus plus quàm sacrificiis, Os. 6. v. 6. Math. 9. v. 13. idèd Christus tam sollicitus est ante suum discessum, & varia argumenta producit, quibus charitatem mutuam discipulis suis persuadeat. Hæc nos pari vinculo obligant. Quod enim vobis dico, dico omnibus, Marc. 13. v. 37. Potissima sunt

1. *Mandantis auctoritas.* Hæc præcipio vobis, inquit Salvator, ut diligatis vos invicem. Hoc præceptum omnes Christiani meritò attendere & magnificete debent, quia non à Domino aliquo terreno, sed à

Rege Regum & Domino Dominantium nobis injungitur, cujus dominio parent angeli & archangeli, ignis, grando, nix, fumus, spiritus procellarum, & omnes creaturæ, Pl. 148. v. 8. quanto magis nos præcepto ejus obedientes esse decet. Sumus enim factura ejus, creati in Christo Iesu ad opera bona, quæ præparavit Deus, ut in illis, ambulemus, Eph. 2. v. 10.

Pharao præcipiebat obstetricibus suis, ut parvulos Hebræorum enecarent, Exod. 1. v. 16. Saul ministris suis imperabat Sacerdotum trucidationem, 1. Sam. 22. v. 17. Nebucadnezar edicto urgebat adorationem statuæ suæ quam erexerat, Dan. 3. v. 15. Talia Christus non præcipit. Mandata ejus sunt fidelia Pl. III. v. 7. & veritas, Pl. 119. v. 86. Nam utilia docet nos, Ef. 48. v. 17. Conservanda igitur sunt instar thesauri, & cordi imprimenda, ne impingamus. Cum ambulaveris, deducant te, cum dormieris, custodiant te, & evigilans loquere cum eis, quia mandatum lucerna est, & lex lux, & via vitæ increpatio disciplinæ, inquit Salomo, Prov. 6. v. 22. 23.

Christus est *Præceptor noster*, Johan. 13. v. 14. *Pastor, noster*, Joh. 10. v. 14. *Rex noster*, Pl. 2. v. 6. Quidni igitur nos discipuli mandatum Præceptoris exequi, oviculæ vocem Pastoris audire, subditi nutum Regis exprimere deberemus? præsertim, cum, quod hic dictum est Apostolis, in V. & N. Test. sæpius inculcatum & reperitum sit. Dictum est in Lege, Lev. 19. v. 18. dictum in Prophetis, Mich. 6. v. 8. dictum in Evangelio, Joh. 13. v. 34. 1. Joh. 4. v. 21. Breviter: Tota lex uno verbo completur, nempe hoc: Diliges proximum tuum, sicut teipsum, Gal. 5. vers. 14. unde Lex Regia appellatur, quia omnes Regis cœlestis subditos obligat,

gat, & qui hanc præstat, benefacit, Jac. 2. v. 8. qui verò negligit, ad regnum Christi non pertinet, sed homicida est, 1. Joh. 3. v. 15. & foràs ejicietur cum canibus, Apoc. 22. v. 15.

2. Christianismi sanctitas. Sumus enim, aut ad minimum esse volumus Christi discipuli. Proinde ad nos quoque mandatum illud pertinere sciamus. Ex hoc enim cognoscent omnes, quod discipuli mei eritis, si charitatem alii in alios habueritis, Johan. 13. vers. 35. 1. Johan. 3. vers. 10. 11. Per hoc manifesti sunt filii Dei & filii diaboli, &c.

Si quis igitur dici amat Christianus & Christi discipulus, nec tamen charitatem sectatur, hypocrita est, qui nomen habet quod vivat, & revera mortuus est, Apoc. 3. vers. 1.

3. Operis suavitas. Nam dilectionem requirit, quæ quid amabilis? Jacobus Patriarcha serviebat Labani 7. añis pro Rahelæ, & videbantur illi pauci dies præ amoris magnitudine, Gen. 29. v. 20. Ita charitas omnia perficit & tolerat, 1. Cor. 13. v. 7.

Charitas est fructus Spiritus sancti, Galat. 5. v. 22. Ubi igitur charitas est, ibi Spiritus sanctus habet templum suum, 1. Cor. 3. vers. 16.

Charitas est testis fidei, Gal. 5. v. 6. Ubi igitur non est fides, quæ per charitatem se exerit, & absque operibus mortua est, Jac. 2. vers. 26.

Charitas est vinculum perfectionis quo membra Ecclesiæ Capiti tuo, quod est Christus, alligantur, Col. 3. v. 14. sicut in V. T. cortinæ tabernaculi certis anulis copulabantur, Exod. 26. v. 4. seqq. Qui igitur charitatem non amplectitur, sed proximum odio habet, non est membrum genuinum in spiritali corpore Christi, ex hoc enim scimus, quoniam translatus sumus de morte ad

vitam, quoniam diligimus fratres, 1. Joh. 3. vers. 14.

Charitas est condimentum omnium aliorum donorum, quæ destituta charitate nihil profunt, 1. Cor. 13. v. 2. seq.

Charitas nunquam excidit, sed in vita æterna demum perfectionem suam assequetur, unde Paulus illam spei & fidei præfert, 1. Cor. 13. v. 13.

Charitatem igitur commendatam vobis habete, sequetur enim largissima remuneratio, Matth. 25. v. 34.

4. Mundi hostilitas. Mundus est instar cardui, quacunque parte illum attrectaveris, aculeo suo telædit: Ita mundus in maligno positus est, 1. Johan. 5. vers. 19. & si interficit pios & fideles Christi assecclas, arbitratur cultum se præstare Deo, Johann. 16. vers. 2. Nam principem habet diabolum qui homicida est ab initio, Johann. 8. vers. 44.

Quantò magis autem mundus nos odit, & persequitur, tantò intensius nos invicem diligere debemus, ut conjunctis precibus & suspiriis molimina ejus declinemus, & superemus. Nam major est, qui in nobis est, quàm qui in mundo est, 1. Johan. 4. vers. 4.

5. Vocationis dignitas, quia Christus nos à mundo selegit. Non igitur cum mundo insanire debemus, qui nemini cedere, & per jurgia & contentiones res suas obtinere, sibi laudi ducit. Nam beati manservi, inquit Christus, quia terram hæreditabunt, beati pacifici, quia filii Dei vocabuntur, Matth. 5. vers. 5. 9. Hæc est vocatio nostra, in qua ambulare debemus cum omni modestia ac mansuetudine, &c. Eph. 4. v. 1. seqq.

Videte, Dilecti, quodnam sit veri Christiani officium, nimirum in Christum credere,

dere, & proximum diligere. Quanquam enim sola fides justificat, Rom. 3. v. 28. non tamen est sola, sed charitatem habet comitem, quemadmodum Sol splendorem, & ignis calorem, Jac. 2. v. 17. 18.

De Secundo.

Videbimus etiam *Persecutionis prædictionem*, & imprimis argumenta, quibus ille præmunit suos Apostolos, ut sunt:

1. *Dei voluntas.* Nam mementote, inquit, sermonis, quem ego dixi vobis. Q. d. Non casu aut fortuito persecutio illa vos exagitat, sed quicquid venit crucis & calamitatis, Deo permittente venit, qui capillos capitis vestri numeravit, & non decidit unus sine ejus voluntate, Matth. 10. v. 30.

Hæc maxima est *consolatio*. Non Diabolus, non Veneficæ, non hostes nostri, malum, quo premimur, fabricarunt, sed Deus ipsemet autor est, Am. 3. v. 6. Ergo confidite vos mei non cum carnifice aut tyranno nobis res est, sed cum benefico Patre, qui fidelis est, & neminem finit ultra vires tentari, 1. Corinth. 10. v. 13. Confer Ps. 103. v. 13. 14. Ps. 55. v. 23.

2. *Christi conformitas.* Si mundus vos odio habet, inquit Christus, scitote, quia me prius odit. Evolvite mecum, dilecti, Christi vitam à primordio, nil nisi perpetuam passionem invenietis: Pudeat igitur membrum, deliciarum sub capite spinis coronato, inquit Bernhardus. Si conformes reddimur imagini Christi crucifixi, conformes etiam reddemur imagini Christi gloriosi, confer 2. Tim. 2. v. 11. 12. Luc. 24. v. 26.

3. *Electiois firmitas.* Si de mundo essetis, inquit Christus, mundus, quod suum esset, amaret, quia verò de mundo non estis, sed ego vos elegi de mundo, propterea

mundus vos odio habet. Unde patet, quod omnes & singulæ, quæ nobis in hoc mundo tribulationes inferuntur, indubitatum electionis & adoptionis nostræ argumentum sint.

Principum & magnatum aulici certis vestimentorum coloribus distinguuntur: Ita Christi symbolum est crux, Gal. 6. vers. 17. quam si gestas in corpore tuo, de numero aulicorum ejus quod sis, inde cognosce. Quos enim mundus ut abortivos ejicit, hos Christus ut filios charissimos suscipit, inquit Cyrillus. Propter gloriantes in tribulationibus, Rom. 5. v. 3. expectare mercedem copiosam in cælis, Matth. 5. v. 12.

4. *Causa bonitas.* Hæc omnia facient vobis, ait porro Christus, propter nomen meum, quod certè non contemnendum consolationis monumentum est. Si quis enim affligitur, non ut homicida, aut fur, aut maleficus, aut alienarum rerum inspector, sed ut Christianus, non pudeat, sed glorificet DEUM hac in parte, inquit Petrus, 1. c. 4. v. 15. 16.

Ita Moses eligebat potius affligi cum populo Dei, quàm temporalem peccati jucunditatem habere, Ebr. 11. v. 25. Apostoli gaudentes discedebant à conspectu Concilii, quod digni habitus essent, qui pro nomine lesu contumelias ferrent, Act. 5. v. 41.

Babylas, Antiochenus Episcopus, sub Decio Imperatore martyrio coronatus, tantum æstimabat catenas, quibus vincus erat, ut liberari nollet, cum ad supplicium raperetur, sed rogaret, ut in hoc ornatu sibi mori liceret.

Videte igitur, vos mei, ut bonam habeatis conscientiam, quæ neque in morte trepidat, Prov. 14. v. 32.

3. *Hostium cæcitas.* Nam non noverunt cum,